Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Opublikowano: piątek, 05, sierpień 2022 09:06
Gabriela Trocka
Odsłony: 771

Do etapu konsultacji w ramach KWRiST z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wpłynął projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Pomimo sukcesywnego zmniejszania się skali zjawiska przemocy domowej istnieje konieczność wprowadzenia zmian. Proponuje się szereg zmian mających na celu poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu centralnym oraz na szczeblu JST. Zwiększy się bezpieczeństwo oraz ochrona osób zagrożonych oraz ofiar. Dodatkowo rozwiną się oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc.

Dotychczasowy stan prawny

System przeciwdziałania przemocy zaczęto rozwijać w 2005r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2010r. wprowadzono zmiany mające na celu stworzenie systemy przeciwdziałania przemocy opartego na interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy przedstawicielami i służbami realizującymi zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Preambuła ustawy wskazuje wprost, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Przemoc w rodzinie definiuje się, jako przemoc psychiczną, fizyczną oraz seksualną. Jest to jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Za członka rodziny rozumie się osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą.

Ważnym problemem, który zauważono jest luka w możliwości diagnozy zjawiska przemocy w Polsce. Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Duży wpływ na stosownie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami.

Statystyki

Z badań przeprowadzonych w 2014r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynikało, że w 2014r. 24,7% respondentów deklarowało, że w ciągu swojego życia osobiście doświadczyło przynajmniej jednej z 4 form przemocy. Respondenci najczęściej deklarowali doświadczenie przemocy psychicznej, rzadziej wskazywali na przemoc fizyczną. Informacje nt. stosowania przemocy psychicznej lub seksualnej pojawiały się sporadycznie. W przypadku przemocy psychicznej lub seksualnej, kobiety istotnie częściej deklarowały ich doświadczenie.

Badania wykazały też, że ofiary miały problem z szukaniem pomocy na zewnątrz. Niemal co piąta osoba badana twierdziła, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy na ciele widać wyraźne ślady np. siniaki. Co czwarta osoba badana twierdziła, że wyzwiska i obrażanie partnera to normalna rzecz podczas

Phoca PDF

małżeńskich sporów. Oznacza to, że duża część badanych za przemoc uważała jedynie przemoc fizyczną, jedynie w ostrej formie. Problemem było także usprawiedliwienie przemocy poprzez przypisywanie jej szlachetnych pobudek, lub przerzucanie części winy na osoby doznające przemocy.

Zauważono, że procedura ,,Niebieskiej Karty'' jest zdecydowanie podstawowym narzędziem w przedmiotowej sprawie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy w rodzinie objętych ochroną służb lub organizacji – była objęta działaniem tej procedury.

Badanie zrealizowane w 2019r. pn. ,,Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie'' pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków nt. zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy. Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy domowej w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy.

Proponowane zmiany

Pomimo sukcesywnego zmniejszania się skali zjawiska przemocy domowej w Polsce istnieje konieczność wprowadzenia zmian do przepisów z zakresu przeciwdziałania przemocy mających na celu świadczenie bardziej skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz usprawnienie oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

System przeciwdziałania przemocy domowej wymaga wprowadzenia zmian obejmujących:

1. Poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy na szczeblu centralnym oraz na szczeblu jednostek samorządu terytorialnego:
    - wydanie rozporządzenia w zakresie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, kwalifikacji osób zatrudnionych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
    - określenie kwalifikacji osób kierujących specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
    - przeformułowanie obowiązków nałożonych na Krajowego oraz Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (dotychczas Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie),
    - zmiany zasad pracy i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i dotychczasowych grup roboczych, które zastąpione zostają grupami diagnostyczno-pomocowymi,
    - zmiany zasad pracy i funkcjonowania Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który zastąpi dotychczasowy Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób zagrożonych i doznających przemocy domowej:
    - uwzględnienie w definicji przemocy domowej przemocy ekonomicznej oraz cyberprzemocy,
    - opracowanie definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową,
    - wyodrębnienie małoletniego doznającego przemocy domowej, również jako świadka tej przemocy,

Phoca PDF

- wskazanie na możliwość korzystania z pomocy dedykowanej osobom doznającym przemocy domowej przez osoby będące byłymi małżonkami, partnerami tych osób, niezamieszkującymi już wspólnie i nieprowadzącymi wspólnego gospodarstwa domowego,
- zmiany dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty".

3. Rozwój oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc:
    - wprowadzenie przepisów dotyczących nowej formy wsparcia, tj. programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
    - wprowadzenie przepisów umożliwiających sądowe zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych,
    - wprowadzanie regulacji, na mocy której skazanego za przestępstwo określone w art. 207 k.k. obejmuje się, za jego zgodą, programami korekcyjno-edukacyjnymi lub programami psychologiczno-terapeutycznymi,
    - wydanie rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, a także kwalifikacji osób prowadzących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
    - wydanie rozporządzenia w sprawie standardu prowadzenia programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także kwalifikacji osób prowadzących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową.

Phoca PDF